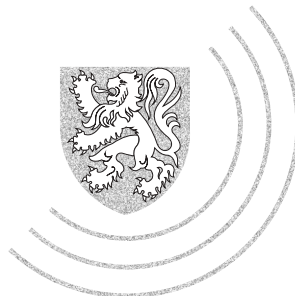

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

18 februari 2003

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de armoedebestrijding

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jan Laurys, mevrouw Sonja Becq,
mevrouw Veerle Heeren, de heer Bart De Smet en mevrouw Brigitte Grouwels –**

houdende organisatie van een Vlaams armoedebeleid

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Paul Van Malderen ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1230 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

836 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

INHOUD

	Blz.
1.1. Toelichting door de heer Ides Nicaise, projectleider Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA – Leuven) en voorzitter van het Steunpunt Armoedebestrijding	5
1.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ides Nicaise	7
2.1. Toelichting door de heer Guido Knops, directeur Koning Boudewijnstichting	10
2.2. Toelichting door de heer Guy Redig, projectverantwoordelijke Koning Boudewijnstichting	10
2.3. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heren Guido Knops en Guy Redig	10
3.1. Toelichting door de heer Ludo Fret, coördinator Pluralistisch Overleg Welzijnswerk (POW)	11
3.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ludo Fret	14
4.1. Toelichting door de heer Ludo De Cort, medewerker van het Vlaams Welzijnsverbond ..	16
4.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ludo De Cort	17
5.1. Toelichting door mevrouw Ruth Stokx, directeur OCMW's bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)	18
5.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van mevrouw Ruth Stokx	19
6.1. Toelichting door een delegatie van verenigingen waar armen het woord nemen	19
6.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de delegatie van verenigingen waar armen het woord nemen	23

SPREKERSLIJST

- de heer Ides Nicaise, projectleider Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA – Leuven) en voorzitter van het Steunpunt Armoedebestrijding
- de heer Guido Knops, directeur Koning Boudewijnstichting
- de heer Guy Redig, projectverantwoordelijke Koning Boudewijnstichting
- de heer Ludo Fret, coördinator Pluralistisch Overleg Welzijnswerk (POW)
- de heer Ludo De Cort, medewerker van het Vlaams Welzijnsverbond
- mevrouw Ruth Stokx, directeur OCMW's bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
- de heer Ludo Horemans, Wotepa – APGA
- de heer Bert Luyts, ATD Brussel
- de heer Lieven Verlinden, 't Lampeke
- mevrouw Lut Vael, 't Vergiet
- mevrouw Lieve Proost, VFA-secretariaat
- mevrouw Diane Moras, APGA – Recht op

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen hield op 16 januari 2003 een hoorzitting over het ontwerp van decreet betreffende de armoedebestrijding (Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1230/1) en over het voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jan Laurys, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Veerle Heeren, de heer Bart De Smet en mevrouw Brigitte Grouwels houdende organisatie van een Vlaams armoedebeleid (Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 836/1).

De voorzitter : We houden vandaag een hoorzitting in het kader van de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de armoedebestrijding en van het voorstel van decreet houdende organisatie van een Vlaams armoedebeleid.

1.1. Toelichting door de heer Ides Nicaise, project-leider Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA – Leuven) en voorzitter van het Steunpunt Armoedebestrijding

De heer Ides Nicaise : Hoewel ik aangekondigd ben als voorzitter van het beheerscomité van het Steunpunt Armoedebestrijding, spreek ik wel gedeeltelijk voor, maar niet namens dat Steunpunt : mijn uiteenzetting is niet aan het beheerscomité voorgelegd. Het betreft een persoonlijke commentaar.

Het ontwerp van decreet betreffende de armoedebestrijding heeft de verdienste dat het de algemene contouren van een Vlaams armoedebeleid vastlegt en daardoor de continuïteit van het beleid waarborgt. Zo bevat het ontwerp een goede, duidelijke definitie van armoede, een opsomming van de principes van het armoedebeleid, waarover een grote consensus bestaat, een structurering en coördinatie van dat beleid en een basis voor de erkenning en subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen en zelfs voor een projectfonds. Het is dus een veelzijdig ontwerp.

Het ontwerp is zeer sterk wat institutionele vormgeving betreft, maar de concretisering van de grote principes naar een aantal grondrechten op het vlak van Vlaamse bevoegdheden is niet verder uitgewerkt. Nochtans bestaat daarvoor een goede basis. De discussies van de periode 1997-1998 zijn uitgesproken in de Maatschappelijke beleidsnota armoede en sociale uitsluiting (*Parl. St. VI. Parl. 1997-1998, Nr. 929/1*) en een motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement van februari 1998. Die weer-

spiegelden een zeer verregaande consensus over een aantal fundamentele principes van het armoedebeleid, die toen in meer operationele termen werden geformuleerd dan nu, in het ontwerp van decreet, het geval is. Er was bijvoorbeeld uitdrukkelijk sprake van de kostenloosheid van het leerplichtonderwijs, een gewaarborgd integratieaanbod voor alle werkzoekenden, een aantal basisrechten voor gebruikers van welzijnsdiensten.

Inmiddels heeft het Parlement op enkele domeinen vooruitgang geboekt, denken we maar aan het decreet op de gelijke onderwijskansen en het charter van de gebruiksrechten in overheidsdiensten. Maar er is helaas ook achteruitgang vast te stellen. Zo zijn er de problemen in de bijzondere jeugdbijstand, waar het aantal geplaatste jongeren opnieuw dramatisch aan het stijgen is. Verder nemen de studiekosten toe, worden een aantal kostbare SIF-projecten afgebouwd en moeten veel schoolopbouwwerken de deuren sluiten. Inhoudelijk blijft er dus nog veel te doen maar ik neem aan dat men het ontwerp nu inhoudelijk niet meer zal bijsturen.

De samenhang tussen het Vlaamse beleid en dat van de andere overheden is, ook in dit ontwerp van decreet, ver te zoeken. Soms lijkt Vlaanderen wel een eiland. De institutionele vormgeving van het ontwerp hangt wat in het luchtledige : behalve in de memorie van toelichting wordt er niet verwezen naar een interfederaal en een Europees beleid. Bijvoorbeeld : in artikel 4, paragraaf 2, waar sprake is van 'een gecoördineerd en samenhangend beleid' had ook wel een punt kunnen toegevoegd worden om de coördinatie met andere beleidsniveaus in de verf te zetten.

Men hoeft geen unitarist te zijn om dit te bepleiten. Enkele jaren geleden heeft het Vlaams Parlement een samenwerkingsakkoord goedgekeurd met de andere Belgische overheden, dat aanleiding gaf tot de verankering van de Interministeriële Conferentie Armoedebestrijding, de creatie van het Steunpunt Armoedebestrijding en de tweejaarlijkse gezamenlijke evaluatie van het gevoerde beleid, in dialoog met de verenigingen waar armen het woord nemen. Dit samenwerkingsakkoord beantwoordde aan een van de belangrijkste principes van het Algemeen Verslag over de Armoede : het belang van de globale aanpak, over de beleidsniveaus heen.

Het eerste tweejaarlijkse evaluatieverslag van juni 2001, vrucht van een lange dialoog, is in het Vlaams Parlement nog niet besproken. De jaarlijkse Vlaamse bijdrage in de dotatie van het steunpunt wordt steeds 6 tot 9 maanden te laat gestort. Op

een bepaald ogenblik werd die bijdrage trouwens in het parlement in vraag gesteld. De Vlaamse ambtenaren, die krachtens het akkoord ter beschikking zouden gesteld worden van het Steunpunt en de verbindingspersonen met de overheid moesten worden, zijn pas recent, dus twee jaar na het akkoord, aangeworven. Ik hoop dat dat kinderziekten zijn en dat het Vlaams armoededecreet geen stap achteruit zal betekenen in de interfederale samenwerking.

In artikel 5 van het ontwerp is er sprake van een Vlaams actieplan voor armoedebestrijding. Dergelijk actieplan bestaat al in het kader van de Europese open coördinatie. Het zou dus kunnen dat er 6 maanden voor een regeringswissel een Vlaams actieplan t.b.v. Europa is opgesteld en na de regeringswissel er een nieuw bijkomt. Hoe zal men beide actieplannen rijmen ?

Het volgende punt heb ik de titel gegeven : Netwerk en steunpunt, tandemformatie of stiefzussen. In hoofdstuk IV, afdeling 2, van het ontwerp wordt een Vlaams Netwerk Armoedebestrijding opgericht, dat de verenigingen waar armen het woord nemen moet ondersteunen en als gesprekspartner voor de Vlaamse overheid moet optreden. Dat is een goede zaak en een belangrijke innovatie. Zo wordt immers zachte dwang op de verenigingen uitgeoefend om zich te verenigen, wat hun politieke slagkracht kan vergroten. De overheid maakt het zichzelf dus moeilijker.

De afstemming tussen het Vlaams Netwerk en het Steunpunt Armoedebestrijding wordt echter niet besproken. Er werd gesuggereerd dat het Netwerk op Vlaams niveau zou doen wat het Steunpunt op federaal niveau doet. Dat is een kwakkel, want het Steunpunt is geen federaal maar een interfederaal orgaan en dus evenzeer een Vlaamse instelling als het netwerk. Het komt erop aan de taakverdeling en de samenwerkingsvoorwaarden uit te klaren.

Uit de vergelijking van het samenwerkingsakkoord en het decreet kan afgeleid worden dat het Netwerk eerder een koepelvereniging wordt terwijl het steunpunt een kennis- en dialoogcentrum is, waar alle betrokken partijen elkaar ontmoeten. Het Steunpunt is dan een ontmoetingsplaats waar onder meer verenigingen, administraties, sociale partners, professionele organen en regeringen, over het beleid kunnen overleggen. Het Steunpunt en het Netwerk moeten natuurlijk samenwerken. Het Netwerk zal kunnen rekenen op de expertise, de menselijke en logistieke ondersteuning van het Steunpunt. Dat Steunpunt zal hopelijk op zijn beurt kunnen rekenen op de loyaliteit van de

Vlaamse overheid. Gezien de beperkte middelen is het nodig dat er goed overlegd wordt over de programma's. Op die manier kan men overlappings vermijden. Ik denk dan ook dat het beter is om in artikel 12, 1°, de noodzakelijke samenwerking tussen het Netwerk en het Steunpunt te vermelden.

In artikel 7 is daarenboven sprake van een permanent armoedeoverleg. Naarmate de tekst evolueerde, werd de structuur ervan vager. De uitvoeringsbesluiten moeten duidelijkheid brengen. Men moet het aantal overlegorganen niet nodeloos opdrijven. Het is ook niet de bedoeling om een monolithische structuur op te richten. Er zal een zekere flexibiliteit nodig zijn. Uiteraard heeft elke minister het recht te bepalen met wie en waar hij wil praten. Hier gaat het niet over occasioneel overleg, maar over decretaal vastgelegde structuren. Hoe moeten we ons dat overleg voorstellen ? Wie zal eraan deelnemen ? Is ook hier geen risico op overlapping ?

Ten slotte wil ik ingaan op de verhouding tussen het Vlaamse Netwerk Armoedebestrijding en zijn leden, de verenigingen : LAT-relatie of staatsvakbond van armen. Het is wellicht een goede zaak dat verenigingen verplicht worden zich te verenigen, maar het ontwerp en de voorlopige tekst van het uitvoeringsbesluit gaan een stap te ver. De druk op de verenigingen wordt te groot. Het is goed dat verenigingen toetreden tot het Netwerk maar ze zouden ook hun subsidies langs dat Netwerk ontvangen.

Volgens het voorlopige uitvoeringsbesluit zou het Netwerk in principe zo veel mogelijk de werkgever worden van de vrijgestelden van de verenigingen. Dat is een gemakkelijke oplossing voor de overheid : de sector moet zelf voor de verdeling van de schaarse middelen instaan. Er is immers weinig geld voor veel werk en veel gegadigden.

Er zijn reeds succesvolle fusies geweest, onder meer bij de centra voor autonoom welzijnswerk en samenlevingsopbouw. Hier gaat het echter om zelforganisaties. Die organisaties met handen en voeten aan elkaar binden is overdreven. Vandaar de waarschuwing voor een staatsvakbond van armen. Dit is niet het model van democratie dat wij voorstaan.

Er is een grote diversiteit bij de verenigingen, ondanks een grote consensus. Er is een groot schaalverschil. Bepaalde verenigingen zijn gebonden aan een buurt en hebben geen vrijgestelden, andere zijn landelijk of zelfs onderdeel van een internationale beweging. Er zijn ook verschillen in metho-

diek, ontstaansgeschiedenis, bestaansduur en maatschappijvisie.

Zolang de verenigingen het volledig eens zijn is er geen probleem, maar zullen eventuele toekomstige meningsverschillen de verdeling van de centen niet bemoeilijken? Er zullen zeker discussies ontstaan over de verdelingscriteria, want grotere verenigingen zullen verdienstencriteria willen inroepen, terwijl kleinere meer gebaat zouden zijn met een direct behoeftencriterium: er zal zeker een externe scheidsrechter nodig zijn. Ik pleit voor een stabiele LAT-relatie en niet voor een gedwongen huwelijk. Op dit punt is het voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen e.a. realistischer, omdat het de subsidiëring van de verenigingen loskoppelt van het Netwerk.

1.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ides Nicaise

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen: U legt zeer terecht de nadruk op continuïteit: werken met armen vraagt tijd en vertrouwen. Daarom deden wij het voorstel om een systeem zoals het VICA (Vlaamse Intersectorale Commissie Armoedebestrijding) verder te zetten omdat de verschillende partners die daar jaren samenwerken dan ook de voorzet kunnen geven bij een armoede-actieplan. Vindt u dat dat meer continuïteit geeft dan wat nu voorligt?

Ik wil de verschillende overheden even ter sprake brengen: de federale, de lokale én de provinciale. Ik denk dat het belangrijk is een samenwerking met de provincies en de gemeenten uit te bouwen. Het kan voor de gemeenten geen probleem zijn aan te tonen welke financiële inspanning zij reeds voor armoede doen. In het voorstel van decreet hadden wij samenwerkingsakkoorden voorzien met de gemeenten die dat willen. Het is belangrijk dat zij op hun vraag een samenwerking met de Vlaamse overheid kunnen afsluiten en gemeenschappelijke krachtlijnen kunnen uitbouwen. Wat is uw mening hierover?

U stelt dat wij het evaluatieverslag hier in het Vlaams Parlement niet besproken hebben. Dat klopt. Maar ik heb het verslag pas in mei 2002 ontvangen: ik denk dat dit genoeg zegt. Het samenwerkingsakkoord wordt niet uitgevoerd: er worden op federaal niveau wijzigingen doorgevoerd zonder inspraak van de gemeenschappen en de gewesten, dus vinden wij dat we de middelen ook niet moeten ter beschikking stellen. Wij hebben, als signaal, een amendement ingediend bij de begrotings-

besprekingen om de subsidies voor het Steunpunt af te schaffen. Uw bezorgdheid over de continuïteit is op dit vlak wel terecht. Mensen die in armoede leven, liggen er tenslotte niet wakker van op welk niveau ze hulp krijgen. Denkt u dat de tekst van het samenwerkingsakkoord zoals die hier voorligt voldoende garantie biedt, of pleit u voor het aanvullen ervan? Naar onze mening bestaat het samenwerkingsakkoord al, maar moet erop toegezien worden dat het effectief toegepast wordt. Wat is uw reactie hierop?

Wie is betrokken bij het Permanent Armoede-Overleg (PAO)? Wij kennen de betrokkenen niet, en ook in de toelichting is daar niets over terug te vinden. Ik begrijp uit wat u zegt dat het alleen zou gaan om de administratie van de kabinetten en de verenigingen waar armen het woord nemen.

Zoiets heeft in het verleden al wel bestaan, heb ik vernomen. Hebt u daar weet van? Weet u hoe dit in de praktijk werkt? Denkt u niet dat het bredere middenveld er toch moet bij betrokken worden, zoals de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) in zijn advies aangeeft?

Onbewust maakte ik geregeld de vergelijking met de cultuursector: horen verenigingen waar armen het woord nemen niet eerder bij cultuur thuis? Het nieuwe decreet op socio-cultureel werk is nog niet af, maar de kenmerken waaraan verenigingen daar moeten voldoen vind ik ook terug bij de verenigingen waar armen het woord nemen. Hebt u daar een zicht op?

Ik treed u bij wanneer u stelt dat er misschien te veel druk op de verenigingen zou kunnen ontstaan: verenigingen waar armen het woord nemen ontstaan vaak spontaan en zijn in het begin dus niet gestructureerd. Het decreet vraagt echter wel structuur. Nochtans zijn het juist de nieuwe verenigingen die steun en stimuli moeten krijgen. Hoe kijkt u hiertegenaan?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel: U hebt het over de afbouw van een aantal SIF-projecten. Ik vind dat deze discussie niet hier moet gevoerd worden. Een aantal lokale overheden wensen bepaalde SIF-projecten niet verder te zetten, en dat betreurt ik, net zoals u. Maar dit gegeven is niet op zijn plaats in een evaluatie van het beleid van Vlaanderen op het vlak van de armoedebestrijding.

Wanneer u het hebt over artikel 5, denk ik dat u er mag vanuit gaan dat er enig pragmatisme aan de dag zal gelegd worden. Er zal zeker gecördineerd worden, althans dat is mijn aanvoelen.

Er is een aspect in uw betoog waar ik u niet helemaal begrijp. U hebt kritiek op de enveloppefinanciering waarbij de verenigingen zelf uitmaken hoe zij hun middelen zullen verdelen. Ik zou er kunnen inkomen dat u dat negatief zou vinden als deze vorm van subsidiëring ook een vermindering van de middelen zou inhouden, maar dat is niet zo. Bent u van mening dat de verenigingen niet in staat zijn zelf te beslissen hoe zij hun middelen zullen verdelen? Heb ik u verkeerd begrepen, of hebben we hierover wel degelijk een fundamenteel meningsverschil?

De heer Jan Van Duppen : Ik wil nog eens terugkomen op de opheffing van de SIF-financiering en op de verhoogde verantwoordelijkheid van de lokale besturen voor de aanpak van deze problemen.

Voor veel bestuurlijke niveaus kan het zinvol zijn de beslissingen dichterbij de burger te brengen. De armoede kan op lokaal niveau evenwel overkomen als een probleem van een minderheid dat op te lossen is met een soort aalmoes en waarvoor dus geen structurele oplossing moet worden gezocht. Dit werd al aangekaart door mevrouw Van Cleuvenbergen.

De hogere overheid is wat afstandelijker, en heeft daardoor een beter overzicht van de hele Vlaamse gemeenschap en beseft daardoor beter wat de problemen zijn van de mensen die in armoede verkeren. Het feit dat er 22.000 gas- en elektriciteitsafsluitingen waren, moet toch wel stof tot nadenken geven. De hogere overheid heeft ook een beter zicht op de discrepantie tussen de grote steden waar veel mensen met armoedeproblemen te maken hebben en de kleinere centrumsteden en de perifere gemeenten waar het gaat om een beperkte groep.

Hoe kunnen de hogere overheden de gemeenten dwingen om rekening te houden met structurele problemen en hoe kan men tegelijk voorkomen dat dit forse financiële repercussies heeft?

Mevrouw Sonja Becq : De heer Nicaise verwijst naar het ontwerp van decreet, maar blijft daarbij vrij algemeen. Misschien kent hij de achtergronden daarvan beter dan wij. Hij heeft immers een beter zicht op de uitvoeringsbesluiten.

Hoe zien jullie het Vlaams netwerk van verenigingen? Is dat vergelijkbaar met het huidige forum? Moet daar nog iets aan toegevoegd worden?

Wordt er gewerkt met projectsubsidies? Wij hebben altijd sterk gepleit voor projecten van korte

duur, maar ik kan me voorstellen dat dit in de praktijk niet altijd evident is, zeker niet in deze problematiek. Stellen jullie daarbij specifieke voorwaarden die eventueel decretaal verankerd kunnen worden?

De heer Ides Nicaise : Sommige vragen die voor mij moeilijk te beantwoorden zijn, zal ik doorspelen aan de verenigingen, die op een aantal vlakken wel meer uitgesproken meningen hebben dan ik.

De vragen van mevrouw Van Cleuvenbergen over de VICA en over het permanent armoedeoverleg zal ik samen behandelen. Ik heb nooit begrepen waarom de werking van de VICA is stilgelegd. Ik heb namens ATD-Vierde Wereld deelgenomen aan de werkgroep Arbeid en aan de werkgroep Onderwijs van de VICA en ook aan de plenaire vergadering. Ik ervaarde dit als een dynamisch orgaan, die voor de administratie wel een zware last betekende. Wellicht was dat ook het argument om de VICA stil te leggen.

Nochtans had de VICA een aantal voordelen. Het was een open structuur waar allerlei stakeholders elkaar konden ontmoeten: verenigingen, administratie, professionelen, deskundigen, onderzoekers en kabinetsmensen. Voor parlementsleden was de toegang allicht moeilijker.

Een tweede voordeel was de open structuur. Er waren geen strikte regels om iemand in die structuur op te nemen; er werd veeleer een informeel adoptiesysteem gehanteerd. Verder zorgde dit orgaan voor een zekere continuïteit. Er was een regelmaat in het overleg, zij het dat het overleg niet op alle beleidsdomeinen even intensief was. Dat hing af van het dynamisme van de betrokkenen en van de opportuniteiten. Een laatste pluspunt was de ernst en de deskundigheid waarmee gewerkt werd.

Het stilleggen van de VICA was voor velen een teleurstelling. Inmiddels zijn er andere overlegtafels gecreëerd, onder meer de armoedecongressen. Die zijn misschien nog opener dan de VICA, maar het gaat minder om een continu proces. Er is een zesmaandelijks ritme; na het congres valt het overleg telkens wat stil.

Men kan zich afvragen of het permanent armoedeoverleg die rol zal overnemen. Op bepaalde momenten leek het vrij duidelijk wie er rond de tafel zou zitten. In de laatste versie van de tekst werden echter een aantal preciseringen weggenomen. Blijkbaar wil men ruimte laten aan de Vlaamse regering om het zelf verder in te vullen.

Aanvankelijk was er sprake van horizontaal, intersectoraal overleg tussen de administraties, en van verticaal overleg tussen elke minister en de basis, en dat zijn in de eerste plaats de verenigingen. Ik weet niet hoe de toestand nu is.

Het is belangrijk de goede kanten van de VICA opnieuw tot leven te roepen. Met het Steunpunt Armoedebestrijding proberen we die leemte zoveel mogelijk weer op te vullen. Maar dat zal tijd vergen, het Steunpunt is tenslotte nog maar een drietal jaren operationeel.

Mevrouw Van Cleuvenbergen vroeg of het nodig was samenwerkingsakkoorden af te sluiten met de gemeenten. Deze vraag houdt ook verband met de interventie van de heer van Duppen. Ik denk dat men niet te veel vrijheid mag laten aan de gemeenten. Als men dwang kan uitoefenen op de verenigingen om zich samen te positioneren, kan men ook dwang uitoefenen op de gemeenten, zoals vroeger met het SIF het geval was.

De gemeenten moesten kunnen aantonen dat ze een coherent beleid voerden inzake armoedebestrijding. Ze moesten aan allerlei voorwaarden voldoen en dat vergde veel papierwerk en het leidde tot gemor bij de gemeenten. Dat gemor was wellicht ook een uiting van het feit dat men met die structuur effect had.

Hoe dichter het beleid bij de burger staat, hoe flexibeler het wordt. Men stuit echter ook op de grenzen van de solidariteit. Armoede is in essentie een probleem van uitsluiting, een maatschappelijke conflictsituatie waar er sterke en zwakke partijen zijn. De hogere overheden moeten in wijsheid in dat conflict kunnen tussenkomen om kracht te geven aan de zwakste partij.

Gemeentelijke initiatieven worden anderzijds meer gedreven door het aanbod. Er is ook een grotere creativiteit mogelijk. Sommige personen of lokale organisaties krijgen ruimte om te experimenteren en kunnen daardoor een grote invloed hebben op het beleid. Als men het niveau van de experimenten overstijgt, moet de Vlaamse overheid evenwel de zaken kunnen structureren. Initiatieven zoals de sociale werkplaatsen en de sociale verhuurkantoren zijn destijds ontstaan binnen het VFIK, het VFIA en het SIF, maar kregen later een decretaal kader. Men had gehoopt dat dit ook voor het schoolopbouwwerk het geval zou zijn, maar dat is niet gelukt. Ik hoop dat de verenigingen nog meer zullen kunnen vertellen over het gemeentelijk beleid.

In de discussie over de federale overheid en het Steunpunt hebt u op de verkeerde partij geschoten. Het Steunpunt is zijn verplichtingen nagekomen. Het moest tegen juni 2001 een verslag voorleggen en dat verslag was klaar. Het samenwerkingsakkoord stelde echter dat de federale regering via de interministeriële conferentie dat verslag moest overmaken aan de deelregeringen en aan alle betrokken partijen, onder meer aan de Nationale Arbeidsraad (NAR) en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Daar is de federale regering in gebreke gebleven.

Er werd gevraagd of het niet beter zou zijn om de verenigingen te subsidiëren in het kader van een of ander cultuurdecreet. Ik voel mij niet competent om die veelgestelde vraag te beantwoorden. Ik begrijp veel van de argumenten, maar ik kan er zelf niet veel aan toevoegen.

Ik neem akte van de grotendeels terechte opmerkingen van mevrouw Van Den Heuvel. Dat de Vlaamse regering het nodige pragmatisme aan de dag zal leggen om de Vlaamse actieplannen te coördineren met de actieplannen in het kader van de Europese open coördinatie, zal allicht wel het geval zijn. Maar waarom staat er dan in de tekst 'binnen de negen maanden' ? Ofwel moet men het decreet relativeren, ofwel die tijdsbepaling schrappen. Het ware interessanter geweest om gewag te maken van actieplannen om de twee jaar.

Men vraagt ook naar het waarom van mijn bedenkingen bij het enveloppensysteem voor de verenigingen. Het eerste argument werd door de vraagsteller zelf al aangehaald : momenteel zit er te weinig geld in de enveloppen. Mijn ervaring in de basiswerking heeft mij geleerd dat het nochtans erg arbeidsintensief is om onmondige, bange en ongetletterde mensen aan de praat te krijgen. Daarbij komt nog een tweede argument. De verenigingen zijn van een andere aard dan diensten die door de overheid zelf verzekerd worden. Het gaat om burgers die zichzelf organiseren. Het is waar dat die pluraliteit niet mag leiden tot verdeeldheid, maar anderzijds is het juist goed dat er een netwerk bestaat. Dat koppelen aan de centenkwesie is echter delicaat. Overleg tussen een zeer kleine organisatie die van mening verschilt met een grote landelijke over de strategie, wordt moeilijk als men tegelijk over de centen moet praten.

Wat de gemeentelijke initiatieven betreft, kan ik de heer Van Duppen het voorbeeld geven van de huisvesting. De maatschappijen staan aan de kant van de sterken. Het is soms nodig dat de hogere (Vlaamse) overheid hen tot solidariteit dwingt.

Scheefgegroeide machtsverhoudingen moeten rechtgetrokken worden.

Mevrouw Becq wilde weten hoe het met het Netwerk dan wel moest, volgens ons. Welnu, wij vinden het alternatieve voorstel van decreet goed, omdat het een onderscheid maakt tussen het Netwerk als vertegenwoordiger, als koepelorganisatie enerzijds en de financiering anderzijds. Over de projectsubsidiering kan ik nog niet veel zeggen, omdat dat artikel nog niet geoperationaliseerd is. Er is nog veel reflectie nodig. Maar in elk geval huldigen wij het principe dat projecten experimenteel moeten zijn. Van zodra zij die fase ontgroeien, moeten zij ondergebracht worden in de structurele regeling.

2.1. Toelichting door de heer Guido Knops, directeur Koning Boudewijnstichting

De heer Guido Knops : De Koning Boudewijnstichting was vanaf haar oprichting in 1976 meteen betrokken bij de armoedebestrijding, die ook steeds een belangrijk thema is gebleven. In 1994 kwam bij onze stichting het Armoedeverslag tot stand, waarin de armen voor het eerst zelf aan het woord kwamen. In opvolging daarvan werd het Armoedefonds opgericht. Daarop kunnen de armoedeverenigingen een beroep doen voor middelen om initiatieven te ontwikkelen. Buiten de steun aan projecten, hebben wij ook aandacht voor de sectorale aspecten van het probleem. Zo voerden wij actie rond culturele uitsluiting, met name het artikel 23, ook brachten wij aan het licht dat armoede niet uitsluitend een stedelijk fenomeen is, maar dat ook verborgen armoede bij de landbouwers op het platteland bestaat. Voorts werden door ons studies uitgevoerd, onder meer voor voormalig minister Peeters, ter voorbereiding van het SIF. Wij organiseerden ook een verkennend en een toekomstgericht congres in 2001 en een toekomstverkenning in 2002.

De Koning Boudewijnstichting is geen drukkinggroep of geen belangenbehartiger. Wij vormen een stichting, die een rol wil spelen als voortrekker, die vernieuwing en verandering stimuleert. Daarbij willen wij alle partners betrekken. Het is dan ook niet onze taak om op concrete ontwerpen of voorstellen als het voorliggende te reageren. Wel willen wij denkwegen aanwijzen en krachtlijnen voorstellen.

2.2. Toelichting door de heer Guy Redig, projectverantwoordelijke Koning Boudewijnstichting

De heer Guy Redig : Het is een goede zaak dat er eindelijk wetteksten zijn over een probleem dat vaak als complex en onvatbaar wordt voorgesteld. Dat is een belangrijke stap voorwaarts.

De Koning Boudewijnstichting volgde vanaf het begin twee grote leidmotieven terzake. Het eerste is de nadruk op het intersectorale, het integrale, het inclusieve en het omvattende.

Het tweede is de band met de sociaal uitgesloten zelf. Het beleid moet mét hen gemaakt worden. Dan wordt het niet alleen inhoudelijk beter, maar dan heeft het ook de symbolische waarde van de dialoog. Wij zijn van mening dat beide bekommernissen voldoende aan bod komen op het niveau van het Vlaamse beleid.

Zowel in de instrumenten, de actieplannen en de middelen die de tekst voorstelt, komen zij aan bod. Wij hopen evenwel dat dit ook op een ander niveau mogelijk ware. Ik doel daarbij op de verticale as. Net zoals dat het geval is voor het cultuur-, het jeugd- en sinds kort ook het sociale beleid, moet de Vlaamse overheid op dit vlak samenwerken met de gemeenten en de provincies. Ook daar moeten de genoemde bekommernissen gestalte krijgen. Wij pleiten ervoor dat de integrale en participatieve aanpak ook op de gemeentelijke en de provinciale niveaus structureel wordt.

Enerzijds zijn dit de twee belangrijkste bekommernissen, waar we voor een groot stuk een antwoord op krijgen. Anderzijds drukken we daarmee onze hoop uit dat het beleid goed wordt gestructureerd, ook op de verticale as en dat er voldoende groeikansen zijn om overal in Vlaanderen de dialoog te voeren.

2.3. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Guido Knops en de heer Guy Redig

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De Koning Boudewijnstichting werkt vooral met projecten, die meestal tijdelijk zijn maar soms ook een vaste vorm krijgen. Spelen socio-culturele verenigingen of het georganiseerde buurtwerk van gemeenten daar gemakkelijk op in ? Of zijn het vooral de overheden die de projecten stimuleren ? Het is immers belangrijk dat er niet alleen een link is met de

beleidsniveaus, maar ook met de brede publieke opinie.

Verder is het voor gemeenten vaak moeilijk om in de begroting middelen voor armoedebestrijding op te nemen als ze tegelijkertijd bijvoorbeeld te kampen hebben met overstromingen. Wat denken jullie over de middelen en het groeipad? Is het haalbaar dat gemeenten een apart armoedebeleid voeren? In welke mate kan de Koning Boudewijnstichting ervoor zorgen dat goede projecten structureel worden ondersteund door de Vlaamse overheid?

De heer Guido Knops : Het is de essentie van de Koning Boudewijnstichting om te werken met projecten en op die manier bepaalde zaken aan te pakken. We zijn meer dan vroeger bekommerd over de manier waarop de projecten nadien worden overgenomen door de overheid en organisaties. Voor organisaties is het belangrijk om te werken met projecten, maar het is ook hun zorg om de duurzaamheid van de werking te garanderen. Als men alle energie voortdurend moet steken in het verzamelen van de nodige middelen, dan komt ook de basiswerking in het gedrang. De garantie voor een basiswerking is dan ook een zeer belangrijk aandachtspunt.

In het kader van het armoedefonds gaat het grootste deel van de projecten uit van organisaties waarin armen het woord nemen of waarbij de lokale overheden zijn betrokken. Daarnaast wil de Koning Boudewijnstichting ook steun bieden aan nieuwe initiatieven. Het is belangrijk dat vrijwilligersorganisaties, die de problemen willen aanpakken, een kans krijgen.

Verder stellen we vast dat een aantal bekommernissen van de Koning Boudewijnstichting structureel in het beleid zijn opgenomen, onder meer de thema's armoede en cultuur, en armoede in de land- en tuinbouw.

De Koning Boudewijnstichting hecht veel belang aan het sectorale aspect. We willen het overleg tussen de sectoren stimuleren, maar dat is niet altijd gemakkelijk omdat elke organisatie het liefst in het eigen hokje wil blijven zitten.

De heer Guy Redig : De projecten hebben vaak een sociale component. De belangrijkste vraag is dan ook niet wie het project indient. Dikwijls zijn dit professionele organisaties, zeker in de steden, en lokale overheden die erbij betrokken zijn in samenwerking met een aantal groepen, die bepaalde problemen willen aanpakken. We vinden dat zeer belangrijk en daarom proberen we ook een nieuwe

dynamiek teweeg te brengen bij dergelijke groepen. Voor de projecten 'buitengewone buurt' en 'diversiteit' bijvoorbeeld zijn er zeer uiteenlopende actoren die een aanvraag indienen. Voor ons is het essentieel dat dit in samenwerkingsverband gebeurt.

Lokaal is het belangrijk dat de projecten van de Koning Boudewijnstichting burgers een gevoel van mede-eigenaarschap op hun eigen gemeente teruggeven. We hopen dat de solidariteit de basis kan zijn voor een goed welzijnsbeleid.

3.1. Toelichting door de heer Ludo Fret, coördinator Pluralistisch Overleg Welzijnswerk (POW)

De heer Ludo Fret : Het is de opdracht van de VZW POW om het inhoudelijke debat over welzijn, gezondheid en gelijke kansen in pluralistisch verband te stofferen en te activeren. Het POW voert die opdracht uit in het kader van het Verbond Sociale Ondernemingen (VSO). Die laatste hanteert een concept van sociaal ondernemen, waarin wordt gestreefd naar een optimale betrokkenheid van alle actoren: werkgevers en werknemers, professionele en vrijwillige medewerkers maar ook andere ervaringsdeskundigen, die als para-professionelen of als gebruikers van zorg kunnen participeren aan de beleidsvorming en de organisatie van zorg.

Die pluralistische visie geeft de invalshoek aan van waaruit ik het voorliggende ontwerp en voorstel van decreet zal benaderen. De vraag is in welke mate het uiteindelijke decreet kan bijdragen tot een versterking van de positie van de arme en van het sociale netwerk.

Tot dat netwerk behoren ook de sociale voorzieningen. Het VSO is samen met het POW een steunpunt voor dergelijke pluralistische initiatieven en sociale ondernemingen. Als confederatie zijn we door de ledenfederaties actief in het algemeen welzijnswerk, de gehandicaptenzorg, de bijzondere jeugdzorg, Kind en Gezin en de geestelijke gezondheidszorg. Het VSO is ook erkend in de sfeer van de sociale tewerkstelling (sociale werkplaatsen en arbeidszorg) en het woonbeleid (huurdersbonden en sociale verhuurkantoren).

Het gaat ook hier om sociale voorzieningen die onder andere departementen ressorteren, maar die destijds ook vanuit het welzijnswerk werden opgericht, omdat de universele basisvoorzieningen voor huisvesting, inkomen, werkgelegenheid, justitie en dergelijke voor de meest kwetsbare burgers te kort

blijven schieten. Net als de specifieke welzijns- en gezondheidsvoorzieningen werden die initiatieven selectief gericht op de (indirecte) armoedebestrijding in de Vlaamse Gemeenschap.

Mijn uitgangspunt is dat het welzijnswerk en de sociale voorzieningen ten volle moeten kunnen participeren aan de beleidsvorming en -uitvoering met het oog op de armoedebestrijding. Samen met de verenigingen van de armen bieden ze een noodzakelijk maatschappelijk steunvlak voor de 'empowerment' van de armen.

In de welzijnssector leeft de verwachting dat dit decreet een institutionele basis zal leggen voor een efficiënt armoedebeleid en een effectieve armoedebestrijding. We blijven voorlopig op onze honger zitten omdat noch het ontwerp noch het voorstel structurele waarborgen biedt voor een democratische beleidsopbouw van onderuit. De principiële beleidsuitgangspunten zijn goed : inclusiviteit, doelmatigheid, samenhang, preventie en ook participatie en dialoog.

Het gaat om verworvenheden van de voorbije jaren, die ook werden verwoord in het kader van het Algemeen Verslag over de Armoede, het Armoedebestrijding en de resoluties van het Vlaams Parlement van 1998, het Sociaal Impulsenbeleid en bij de interbestuurlijke oprichting van het Steunpunt Armoede. Maar blijkbaar is het elan van de voorbije jaren in de Vlaamse Gemeenschap wat zoek geraakt. Dat blijkt uit de verschuiving van de aandacht van directe en selectieve armoedebestrijding naar een stedenbeleid en een lokaal sociaal beleid.

Op zich is daar niets op tegen, maar we moeten beseffen dat dit alleen indirecte effecten kan hebben voor de armoedebestrijding. Dat betekent dat men ook bijzonder alert moet zijn voor sociale verdringing, bijvoorbeeld door de verkoop van sociale huurwoningen. Ik betreur dat dit decreet het verlies aan aandacht van het beleid na het SIF niet zal compenseren. Ik vrees dat daarmee een grote tendens wordt afgebroken om sociale, economische en bestuurlijke ontwikkelingen lokaal aan elkaar te koppelen.

Het verminderde elan van de Vlaamse Gemeenschap komt ook tot uiting in de te schrale inhoud van het ontwerp en voorstel van decreet. Dit gebeurt net op een moment dat de principes van de armoedebestrijding samen met andere bestuurlijke niveaus, van het lokale tot het Europese, in actieplannen kunnen worden omgezet. Het ontwerp van decreet zet zeer bescheiden stappen in de richting van de versterking van de maatschappelijke en be-

leidsmatige participatie door de verenigingen en organisaties van de armen meer armslag te geven en door een wat onduidelijk steuntje te geven aan de opleiding van ervaringsdeskundigen. Hun maatschappelijke bijdrage zal worden erkend en ze zullen daarvoor met subsidies beloond worden.

Dit is allemaal goed en wel, maar toch is de bedenk 'too little, too late' hier niet helemaal ongepast. Niet alleen is het budget zeer pover, ook de wijze van erkenning en subsidiëring roept heel wat vragen op. Opmerkelijk is dat de overheid hier niet zelf voor zal instaan, maar daarvoor een beroep doet op een op te richten netwerk van verenigingen.

De ervaring leert ons nochtans, onder meer in het opbouwwerk en de gezondheidspreventie, dat een netwerk of federatie niet tegelijk kan functioneren als mobiliserend steunpunt én als controlerende bedeler van projectsubsidies. Een ondersteunend netwerk kan niet tegelijk rechter en partij zijn. We vrezen dat een gezond pluralisme van visies en overtuigingen op die manier snel zal ontaarden in bekvechten over centen in naam van grote principes of in een pragmatische stilte die gezonde meningsverschillen neutraliseert. Het lijkt me ook in tegenspraak met het politieke primaat om deze verantwoordelijkheid uit handen te geven. Het VSO vindt het daarom niet goed om deze rol aan het netwerk van verenigingen en organisaties van de armen op te dringen. Stel u voor dat een netwerk de opdracht krijgt om voortaan in naam van de overheid subsidies te verdelen onder de traditionele verenigingen ? Dat zou wellicht tot stamtwisten leiden.

Dit brengt me op de voor de hand liggende vraag waarom de erkenning en subsidiëring van de verenigingen en basisorganisaties van de armen niet thuisgebracht wordt in het sociaal-cultureel werk. Waarom wordt alleen dit categoriale verenigingsleven onder het welzijnswerk ondergebracht ? Suggesteert men daarmee dat het eigenlijk niet echt om zelforganisatie in verenigingsverband gaat, maar om groepsbegeleiding onder het mom van verenigingsleven ? Dat zou van een nieuw paternalisme getuigen.

Bovendien rijst de vraag waarom die noodzakelijke begeleiding en omkadering ook niet forser tot uiting komen in de subsidiëring. Of wil men die subsidies net indijken ? Het lijkt er sterk op dat men deze vormen van zelforganisatie moeilijk laat emanciperen, zoals ook blijkt uit de geschiedenis van de zelforganisatie van allochtone burgers.

Hoe rijmt men de principiële beleidskeuze voor dialoog en participatie met het inpakken van de vereniging van armen in een netwerk onder de hoede van welzijnswerkers? Wat historisch is gegroeid, moet nog niet in een decreet worden verankerd. Ik vrees dat men op die manier de emancipatorische culturele actie van armen te veel ondergeschikt maakt aan de bekommernis om een goede zorg voor de armen.

Begrijp me niet verkeerd: we willen geen cesuur aanbrengen tussen de sociaal-culturele verenigingen, waar de armen het woord kunnen nemen, en de sociale voorzieningen, waar de professionals het hoge woord voeren. Het is zeker onze bedoeling niet om armen en professionele hulpverleners tegen elkaar uit te spelen. Dat is in het verleden al te vaak gebeurd en heeft heel wat schade berokkend. We mogen niet nog eens de fout maken die ook in het migrantenwerk werd gemaakt, waar men de spanningen tussen de zelforganisaties en de professionele integratiesector liet toenemen. We moeten de betekenis en de autonomie van beide erkennen en valoriseren, precies om ze zonder onnodige spanningen constructief te laten samenwerken. De ervaring leert immers dat de nabijheid van zorg- en welzijnsvoorzieningen voor het kwetsbare verenigingsleven van kwetsbare burgers bijzonder belangrijk blijft.

Zelforganisaties en zorgorganisaties moeten partners zijn om tegen de maatschappelijke vooroordelen en sociale verdringing te kunnen optornen. De opdracht is zo al moeilijk genoeg. We kunnen dus wel van mening verschillen, maar mogen niet vanuit het eigen gelijk verdeeldheid zaaien. We zouden mekaar daarom, in alle autonomie, moeten kunnen ontmoeten bij het bedenken en formuleren van beleidsadviezen die de bestrijding van armoede en sociale verdringing ten goede komen. Dat daarbij meningsverschillen rijzen, wil niet zeggen dat we de confrontatie uit de weg moeten gaan. Integendeel, de discussie tussen verenigingen en welzijnswerk kan een goede voorbereiding zijn op het nog moeilijkere en meer haastige debat met politici, die niet altijd evenveel luisterbereidheid en geduld tonen als vandaag.

We vinden het daarom jammer dat het ontwerp amper aandacht besteedt aan de participatie van het middenveld van welzijnswerkers aan de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake bestrijding van armoede. Ik verwijs ook naar het SERV-advies op het ontwerp van decreet.

Het wegvallen van de Vlaamse Intersectorale Commissie Armoedebestrijding en haar VICA-

wergroepen heeft voor de betrokken sectoren een leemte gelaten, die niet wordt opgevuld met de formele vooruitgangs- en toekomstcongressen, noch met het Permanent Armoedeoverleg. We steunen daarom de optie van het voorstel van decreet om opnieuw een Vlaamse Commissie Armoede op te richten in de vermelde samenstelling.

Het VSO vindt dat het verenigingsleven, ook als een bijzondere vorm van sociaal-cultureel werk, voldoende moet worden omkaderd om autonoom te kunnen functioneren. Dit belet niet dat de kracht ervan versterkt kan worden door er ook opbouwwerk op te enten of door de verenigingen en basisorganisaties van de armen gebruik te laten maken van dienstencentra, ontmoetingsruimten of inloopcentra die door het welzijnswerk beheerd worden.

Het zou toch cynisch zijn dat de overheid met een zo beperkt subsidiepakket van 'dubbele subsidiëring' zou gewagen als de verenigingen tijdelijk of blijvend ondersteund worden via de zogenaamde begeleidingsorganisaties. De overheid zou die samenwerking moeten aanmoedigen in plaats van door verbodsbepalingen misbruiken uit te lokken en verdeeldheid te zaaien. Dat de verenigingen op hun autonomie staan, is evident, maar ze mogen de samenwerking, bevruchting en ondersteuning van welzijnswerkers niet afwijzen uit vrees voor financiële gevolgen.

Het actuele autonomiedebat illustreert nu al dat een eigen sociaal-culturele erkenning en subsidiëring van de verenigingen buiten het departement Welzijn en Gezondheid een betere basis zou zijn voor samenwerking. We benadrukken dat die samenwerking ook bijzonder belangrijk is voor de sociale voorzieningen. In deze sociale ondernemingen werd de interne diversiteit van visies en posities wel steeds meer erkend, maar het pluralisme gaat helaas nog niet zo ver dat ook de hulpvragers ten volle tot hun recht komen. Hun participatie is zeer begrensd, getuige daarvan de implementatie van het kwaliteitsdecreet, waar bij het formuleren van minimale kwaliteitseisen de participatie van gebruikers ver te zoeken was. Getuige daarvan ook de nood aan een voorstel van decreet inzake gebruikersrechten, dat die kwaliteitszorg bijkomende impulsen kan geven. Maar ook dan zal de collectieve nabijheid van de verenigingen van armen nodig zijn om die sociale beweging naar meer participatie en vraagsturing nog te versterken.

Het belang van die collectieve kracht van de verenigingen voor de kwaliteit van de zorg en van de sociale politiek, brengt me op een ander aandachts-

punt van het ontwerp van decreet : de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen. De versterking van de kracht en de vaardigheden van de armen om hun ervaringen inzake armoede deskundig in te zetten, verdient alle steun. Hun vorming en opleiding kan zeker bijdragen tot hun individuele emancipatie en tot de collectieve emancipatie van hun verenigingen. Hun vrijwillige, paraprofessionele of professionele inzet in de verenigingen zelf kan een tussenstap zijn naar verdere zelfontplooiing.

De vraag blijft me bezighouden in welke mate ook een professionele tewerkstelling van de opgeleide ervaringsdeskundigen, gecentreerd rond hun armoede-ervaring, wenselijk is. Via vormingen en opleidingen een job vinden, al dan niet in de sfeer van zorg en welzijn, is voor hen wellicht een hefboom naar verdere emancipatie. Maar het kan zorgen baren dat dit precies moet gebeuren op basis van de armoede die ze willen overstijgen. We zullen de effecten op langere termijn moeten evalueren.

Op kortere termijn is het voor het VSO hoe dan ook duidelijk dat de opgeleide ervaringsdeskundigen de concurrentie moeten aankunnen met andere sollicitanten en collega's. Ook dat wordt geen sinecure, want positieve discriminatie zou een omgekeerd effect kunnen hebben. Ik hoop daarom dat de verwachtingen niet te hooggespannen zullen zijn. Ik pleit alvast voor een ontspannen vorming, een onthaaste opleiding en een eventuele tewerkstelling in een omgeving die ook nieuwe perspectieven kan openen.

Samengevat formuleren het VSO en het POW volgende beleidsaanbevelingen. Spijts de opmerkingen ten gronde vinden we dat het ontwerp van decreet best zo snel mogelijk wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement, dit om de betrokken verenigingen en organisaties eindelijk de nodige werkingsmiddelen te kunnen geven. Ongeacht het departement waaronder ze zullen ressorteren, moet de Vlaamse regering een budget uittrekken dat in verhouding is tot de opdrachten.

We beschouwen dit decreet als een tussenstap naar een ruimer en beter kaderdecreet dat alle departementen en sectoren vat en dat een grotere inbreng van de Vlaamse Gemeenschap waarborgt in de nationale en Europese actieplannen voor armoedebestrijding.

In een verbeterde versie zal het kaderdecreet een institutionele basis moeten leggen voor een democratische beleidsopbouw, waarbij – in het verlengde van het sociale impulsbeleid – de inbreng van de

lokale besturen structureel gewaarborgd wordt. Dat zal de ruimte vergroten voor een tijdige beleidsparticipatie van de armen en hun verenigingen.

Op Vlaams niveau moet naast de verenigingen en de ambtenaren ook het middenveld van sociale voorzieningen uit diverse sectoren volwaardig kunnen participeren aan de beleidsvorming. Het voorstel van decreet doet daarvoor alvast enkele goede suggesties : de installatie van een commissie Armoede, met opdrachten en samenstelling.

Wat de erkenning en subsidiëring van de verenigingen betreft, dient ten gronde eerst overwogen te worden of dat niet beter gebeurt in het geëigende kader van het sociaal-cultureel werk, dat erkend wordt door het departement Cultuur. Aan de oneigenlijke delegatie van politieke beslissingen inzake erkenning en subsidiëring aan het ondersteunend netwerk of forum van de verenigingen moet hoe dan ook snel een einde komen. Niet alleen de inclusiviteit van het armoedebestrijdend, maar ook de samenwerking op het terrein tussen de verenigingen – versterkt met ervaringsdeskundigheid – en de sociale voorzieningen moet aangemoedigd worden en zeker niet ontmoedigd door de schaarste van de middelen.

3.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ludo Fret

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank de heer Fret omdat hij zo nadrukkelijk inspeelt op de inhoud van het voorstel en het ontwerp. Toen wij dit voorstel van decreet aan het schrijven waren, konden wij de vraag of ons voorstel onder Welzijn dan wel onder Cultuur valt, niet voorzien. Maar naarmate iemand zich in een onderwerp verdiept, merkt hij nieuwe mogelijkheden. In plaats van armoedebestrijding onder één departement te laten vallen, zouden we inderdaad naar een integrale visie moeten streven.

In het voorstel van decreet zijn de erkennings- en subsidievoorwaarden gedeeltelijk overgenomen uit enkele cultuurdecreten. Gaat u akkoord met de optie om erkenning en subsidiëring van verenigingen waar armen het woord nemen, te splitsen ?

Op die manier maken we een eventuele overgang mogelijk. We moeten dit voorstel inderdaad zo snel mogelijk goedkeuren, maar als er op korte termijn inderdaad bijstellingen nodig zijn, moeten die al in het voorstel of ontwerp vervat zijn. Ik wil de zaken over twee jaar niet opnieuw overhoop halen.

Professor Elchardus heeft enkele jaren geleden aangetoond dat gewone verenigingen de armen amper bereiken. Ook in het goedgekeurde decreet moet een duidelijke link gelegd worden naar de gewone verenigingen. Vindt u die optie terug in het voorstel en ontwerp, of hebt u andere voorstellen ?

Zijn de ingediende teksten duidelijk genoeg over de mogelijkheid om samen te werken met de welzijnssector in het algemeen en het opbouwwerk in het bijzonder ?

Wij hebben een heel positieve ervaring met ervaringsdeskundigen. Werken met ervaringsdeskundigen kan op twee manieren gezien worden : een methodiek of een beroep. In dat laatste geval moeten erkende ervaringsdeskundigen in een regulier onderwijscentrum een erkend getuigschrift of diploma kunnen behalen. Wie als ervaringsdeskundige begint in een vereniging waar armen het woord nemen kan zo in de volledige welzijnssector ingezet worden. Hoe kunnen we dat stimuleren ?

Ons oorspronkelijke voorstel bestond uit 29 artikelen, maar na een discussie met de legistische cel van het Vlaams Parlement hebben we er een en ander uitgelaten dat in de uitvoeringsbesluiten, in de toelichting of tijdens de artikelsgewijze bespreking geregeld kan worden. Ik vind het belangrijk dat u dat weet.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Enerzijds vraagt u om deze teksten zo snel mogelijk goed te keuren, maar anderzijds raadt u aan grondig na te gaan of we de verenigingen niet onder het socio-cultureel werk moeten onderbrengen. Wat vindt u het belangrijkste ?

Een eventueel gebrek aan middelen mag uiteraard geen belemmering vormen. Ik vind overigens dat er momenteel te weinig middelen worden vrijgemaakt. Net zoals de heer Nicaise merkt u op dat het ondersteunend netwerk de subsidies niet mag toekennen. Omdat het ondersteunend netwerk veel beter dan de administratie weet welke methodieken en projecten het beste aansluiten op de leefwereld van de armen, gaan wij ervan uit dat het netwerk het best geplaatst is om subsidies te verdelen. Welke tegenargumenten hebt u, steeds uitgaande van de veronderstelling dat er wel voldoende middelen voorradig zijn ? Ik ben bereid amendementen in te dienen.

Mevrouw Sonja Becq : U hebt verwezen naar armoedeverdringing. Deze opmerking geldt volgens ons ook voor het lokale sociaal beleid. We moeten daar rekening mee houden tijdens de bespreking

want de link met het lokale sociaal beleid is om legistische redenen uit het voorontwerp verdwenen.

Het ontwerp van decreet inzake gebruikersrechten zou nog voor het einde van deze regeerperiode goedgekeurd moeten worden. Het is belangrijk dat wij op de hoogte zijn van uw bedenkingen daarover.

De heer Ludo Fret : Sociale verdringing verdient al onze aandacht. Er moet uiteraard gestreefd worden naar een leefomgeving waar iedereen aan zijn trekken komt. Maar die universele voorzieningen mogen er niet komen ten koste van selectieve maatregelen om armen te laten participeren. Ik vrees dat de aandacht voor selectieve maatregelen zal verslappen door de grote aandacht voor stedelijke ontwikkeling. In het lokale sociaal beleid moeten de selectieve maatregelen extra aandacht krijgen.

Ik vind het onverantwoord om subsidies te laten verdelen door een netwerk van organisaties, zelfs als er meer dan genoeg middelen zijn. Een netwerk kan onmogelijk tegelijk de organisaties steunen en de subsidies verdelen onder die organisaties. Dat zou de relatie alleen maar verstoren. Het risico bestaat bovendien dat de middelen meer en meer voor het steunpunt zelf gebruikt worden.

De problemen verschuiven naar de sector, is geen goede zaak. Het argument dat het netwerk dicht bij de armen staat, kan ook omgekeerd worden : precies omdat het netwerk goede contacten heeft, is de beleidsparticipatie van dat forum zo belangrijk. Er zou dus een continue doorstroming van informatie moeten zijn. Zo moet dat opgelost worden : de overheid moet haar verantwoordelijkheid niet afschuiven.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Als de middelen aan het netwerk gegeven worden, dan wordt dat gedwongen in overleg te gaan met de verenigingen om de criteria voor de verdeling van subsidies vast te leggen en lanceer je het debat met de personen waarover het gaat. Is de basis niet minder betrokken als de administratie die criteria opstelt ?

De heer Ludo Fret : U verwacht beslissingen met advies. De overheid moet de organisaties wel vragen dat ze onderling overleggen en dat ze een advies formuleren. Dat kan een verdeeld advies zijn. Maar uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de overheid om de middelen te verdelen en de criteria daarvoor vast te leggen.

Mevrouw Sonja Becq : Ik verwijs bijvoorbeeld naar de sociaal-culturele sector. Ook daar wordt in overleg met de verenigingen en organisaties nagegaan hoe gewerkt wordt en wat de relevante criteria voor subsidie zijn. Voor alle sectoren geldt overigens dat op voorhand de subsidiëeringscriteria voor iedereen duidelijk moeten zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Waarom steunt u de idee om een permanente commissie Armoede te installeren, zoals die geformuleerd wordt in het voorstel van decreet en waarvan geen sprake is in het ontwerp van decreet ?

De heer Ludo Fret : Alle organisaties, armoede- en zorgorganisaties, moeten zoveel mogelijk betrokken worden bij armoedebestrijding. Heel wat werkgroepen van de VICA hebben vruchtbaar werk geleverd en belangrijke agendapunten aangebracht. De conferenties die daarop zijn gevolgd, hebben VICA niet kunnen vervangen. Daarom moet een permanente commissie Armoede haar taken weer opnemen. De opdrachten en de samenstelling van deze commissie moeten wel van meet af aan duidelijk geformuleerd worden en de omkadering moet meteen gewaarborgd worden. Zo niet wordt het werkveld andermaal de dupe.

Voor de opleiding van ervaringsdeskundigen moeten dezelfde criteria gelden als voor om het even welke andere beroepsopleiding. Alleen vraag ik me af of het wel goed is een beroepsloopbaan te baseren op armoede als dusdanig. Ik ben daar niet helemaal gerust in.

Het is belangrijk dat er zo spoedig mogelijk een decreet wordt goedgekeurd om de organisaties te laten werken. Alles wat kan bijdragen tot een snelle overgang naar subsidiëring en erkenning in het kader van het sociaal-culturele werk, is mooi meegenomen. Maar een discussie ten gronde over een mogelijke verbetering mag een snelle goedkeuring niet verhinderen.

4.1. Toelichting door de heer Ludo De Cort, medewerker van het Vlaams Welzijnsverbond

De heer Ludo De Cort : Armoede is een taaie kwaal, die niet meer mag bestaan in onze welvarende maatschappij. De realiteit ziet er echter heel anders uit, zeker voor een groot deel van de cliëntgroepen waar wij mee werken. Het gaat onder meer over jongeren in de bijzondere jeugdzorg, gezinnen en kinderen in de centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning en centra voor Integrale Gezins hulp, maar ook personen met een handicap.

We juichen dan ook de poging toe om een kaderdecreet goed te keuren waarin de basisdoelstellingen, een visie op de omvattende strategie, de partners en de instrumenten opgenomen zijn. Armoede is een weerspannige en multi-causale vijand. Een doordachte en volgehouden strijd waarbij de betrokkenen en de beleidsniveaus samenwerken, is noodzakelijk. Het vraagt dus een bewust gevoerd beleid in strakke coördinatie en afstemming.

De beide teksten willen daaraan tegemoet komen. Allebei bevatten ze belangrijke elementen. Het voornaamste is dat er een wettelijk beleidskader komt, zodat het duidelijk is dat Vlaanderen het meent. Het Vlaams Welzijnsverbond zal geen systematische kritische bespreking geven van de teksten, maar wel een aantal bedenkingen, gebaseerd op een bevraging bij onze leden. Zij worden dagelijks geconfronteerd met de armoede van hun cliënten. Die reflecties kunnen allicht bijdragen tot een goede tekst.

Beide teksten gaan uit van een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid en een partnerschap tussen veel verschillende actoren. Een zo moeilijke opdracht vraagt een bundeling van alle beschikbare krachten. Nochtans is het belangrijkste verschil tussen de teksten de wijze waarop deze betrokkenheid decretaal wordt vastgelegd.

Het ontwerp hanteert een eerder smalle benadering, waarbij de interne gecoördineerde aanpak binnen de ministeries en de prioritaire samenwerking met de doelgroepverenigingen primeren. In de dialoog moeten echter ook ervaringsdeskundigen kunnen betrokken worden. Specifieke projecten moeten gesteund kunnen worden.

Het voorstel wil de werking van het vroegere VICA bijsturen en zo de betrokkenheid van het middenveld en de andere relevante actoren verbeteren. In het VICA waren alle relevante actoren van het armoedebeleid betrokken. Dat heeft het voordeel dat er een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid is om een bijdrage te leveren aan de verbetering van het armoede probleem.

Uit de bevraging blijkt dat de verenigingen voortdurend met armoede geconfronteerd worden. Onbetaalde rekeningen zijn maar een deel van het probleem. Vooral de werking van de kleine organisaties wordt gehypothekeerd omdat hun cliënten niet kunnen betalen. Omdat ze voortdurend met armen werken, denken zij een relevante inbreng te kunnen hebben in het debat. De overheid moet hen steunen om dat op een wetenschappelijk ver-

antwoorde manier te doen. Dit geldt nog meer voor OCMW's en andere vergelijkbare diensten.

We betreuren dat het ontwerp de betrokkenheid van het middenveld niet honoreert. Structurele overlegorganen worden te eng afgebakend en de wederzijdse ondersteuning van de actoren krijgt onvoldoende ruimte. Permanent overleg organiseren is niet gemakkelijk. Daarom betreuren we dat in het voorstel, dat wel in een structuur voorziet, niet gesproken wordt over ondersteuning door een secretariaat, al dan niet in het kader van een universitair kenniscentrum over armoede. Dat zou ook de organisaties waar armen het woord nemen kunnen ondersteunen. Ook het overleg met de actoren en beleidsinstanties op andere beleidsniveaus is te beperkt georganiseerd. Het overleg, de afstemming en de samenwerking moeten beter uitgewerkt worden.

Een andere opmerking is dat het voorzien van instrumenten voor overleg en afstemming met de beleidsinstanties op andere niveaus : lokaal, provinciaal, en (binnenkort) regionaal, federaal en Europees te weinig aandacht krijgt.

Er is ook geen band gelegd met andere decreten. Hoewel de idee van armoede-effectenrapporten verlaten is, is het nuttig na te denken over een systematische toetsing van de impact van belangrijke beleidsmaatregelen op het armoedeprobleem. Soms kan een verplicht advies door het overlegorganen nuttig zijn. Dat kan preventief werken.

Ook een brede en systematische bewustmaking van de bevolking over de vormen van armoede moet ondersteund worden. Dat is belangrijk voor een breed maatschappelijk draagvlak ter ondersteuning van het beleid. Allicht kunnen sensibiliseringsinitiatieven nu reeds als projecten gesteund worden, maar een meer expliciete en permanente ondersteuning zou beter zijn.

Uit de bevraging van een dertigtal voorzieningen blijkt dat het inzetten van ervaringsdeskundigen meestal zeer positief gevonden wordt. Er is nochtans wat onduidelijkheid over de rol en de plaats van deze deskundigen. Zijn ze echte medestanders van de kansarmen en werken ze dus zo onafhankelijk mogelijk van de voorziening, of zijn het net brugfiguren die het wantrouwen van de kansarmen tegenover de voorzieningen moeten wegnemen ?

Voor sommigen zou een vaste inschakeling een echte meerwaarde betekenen. Wij pleiten er dan ook voor experimenten op te zetten waarin verschillende profielen en modellen van inschakeling

kunnen uitgetoetst worden. In de teksten zou de mogelijkheid daartoe duidelijker moeten naar voren komen. Anderen vinden de inschakeling overbodig wanneer men een goed werkende gebruikersraad heeft waarin de ouders zelf kunnen participeren. Daarom lijkt het niet zinvol dit als verplichting op te leggen.

Besluit : het goedkeuren van een kaderdecreet armoede is een goede zaak voor de hele Vlaamse samenleving. Wij vinden echter dat de invulling verrijkt zou moeten worden : naast de verenigingen van de doelgroep zelf zou het diverse maatschappelijk hulpverlenend middenveld hierbij moeten betrokken worden. Vanuit de hulpverlening kan een zinnige signaalfunctie uitgebouwd worden die versterkend werkt voor de betrokkenheid van de doelgroepen en een bijdrage levert voor het aanpakken van problemen. Een wetenschappelijk onderbouwde ondersteuning is daarbij een must. Wij zijn gewonnen voor de mogelijkheid tot inschakeling van ervaringsdeskundigen in een experimenteel kader.

Bovendien vinden we dat het aanstellen van een coördinerend minister een must is, ook al is dit in de tekst van het ontwerp weggevalen wegens kritiek van de Raad van State.

Wij waarderen het bondgenootschap van het Vlaams Parlement ten zeerste.

4.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de heer Ludo De Cort

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : U pleit er terecht voor het breed maatschappelijk middenveld, met name de welzijns- en de gezondheidssector hier meer bij te betrekken. Het is inderdaad zo dat de welzijnssector, die vaak aan spontane hulpverlening doet, hier eigenlijk geen echte aansluiting of plaats vindt. Hoe was dat vroeger bij het VICA ? Was u daar reeds bij betrokken ?

De heer Ludo De Cort : Ja, daar waren wij wel degelijk bij betrokken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : U zegt dat het interessant zou zijn een experimenteel kader te scheppen voor de ervaringsdeskundigen. Nu doet u dit via stages. Maar indien u een experimenteel kader beoogt zou dit betekenen dat het bestaande gesubsidieerde kader zou moeten aangepast worden.

Ik denk niet dat dit in alle welzijnsvoorzieningen nodig is. Heb ik het mis als ik stel dat dit flexibel zou moeten zijn ? Hoe ziet u dit precies ? Vindt u dat sommigen van deze ervaringsdeskundigen zouden moeten kunnen doorgroeien naar statutaire functies ?

De heer Ludo De Cort : Ervaringsdeskundigen hebben verschillende taken. In een experimenteel kader zouden goede modellen van inschakeling kunnen uitgetoetst en tegenover elkaar geplaatst worden. Er bestaan zeer verschillende ideeën over de wijze waarop die inschakeling moet gebeuren.

Moet dit permanent geïntegreerd worden of tijdelijk ? Gaat het om vliegende equipes of om regionale werking ? Al deze mogelijkheden moeten in de experimentele fase betrokken worden. Als men kiest voor de taak van trajectbegeleider zou men zeker in een reguliere functie moeten kunnen groeien : dit is bij uitstek de functie waarvan een grote continuïteit vereist wordt.

Anderzijds bestaat de vrees dat een reguliere inschakeling de specifieke eigenheid van de ervaringsdeskundige in het gevaar zou kunnen brengen. Evaluatie van experimenten zal dit moeten uitwijzen.

5.1. Toelichting door mevrouw Ruth Stokx, directeur OCMW's bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)

Mevrouw Ruth Stokx : De commissieleden hebben al verschillende tussenkomsten gehoord. De belangrijkste, die van de armenverenigingen zelf, moet nog komen. Ik wil een korte en praktische bijdrage leveren. Daarbij ga ik uit van het ontwerp van decreet en indien nodig zal ik ook het voorstel van decreet daarbij betrekken.

We vinden het goed dat er werk wordt gemaakt van een decreet. We hopen ook dat het snel zal goedgekeurd worden.

Het ontwerp van decreet omvat drie luiken : beleid en planning, ondersteuning van de armenverenigingen en ervaringsdeskundigen.

De principes van het beleid werden vooraf vastgelegd. Een eerste principe is de participatie. Wij kunnen daarachter staan, ook op het lokale vlak. In het voorontwerp van decreet Lokaal Sociaal Beleid werd trouwens al aangekondigd dat de lokale besturen de armenverenigingen en de welzijnsorgani-

saties moeten betrekken bij de beleidsplannen van de lokale besturen.

We staan ook achter het tweede principe, het inclusief beleid. We zijn het ermee eens dat ook de lokale besturen op alle beleidsterreinen – en niet alleen inzake welzijn – moeten nagaan waar er armoede-problemen zijn.

We vinden het positief dat een aantal zaken duidelijk in het decreet worden opgenomen, want dat garandeert een grotere continuïteit. In het voorontwerp was sprake van een coördinerend minister, van een actieplan en van een permanent armoede-overleg.

Inzake het actieplan blijft het ontwerp van decreet vrij vaag. Het voorstel van decreet geeft een beperkte omschrijving van de dingen die in het actieplan moeten staan. Wij gaan akkoord met die omschrijving en we willen er eventueel nog aan toevoegen dat men moet waken over de consistentie met het federaal en het Europees beleid.

Het is de bedoeling het permanent armoede-overleg structureel vast te stellen. Wij menen dat de goede ervaringen van de VICA in dat overleg moeten worden ingebouwd. Bij de VICA waren namelijk ook andere partners dan alleen de Vlaamse administratie betrokken : de VVSG, de armenverenigingen en het ruime middenveld.

De fundamentele vraag inzake de ondersteuning van de armenverenigingen is de manier waarop de erkenning moet gebeuren. Moet de Vlaamse administratie daarvoor verantwoordelijk zijn of moet dat gebeuren via netwerking ? Beide mogelijkheden hebben voor- en nadelen. De VVSG spreekt zich liever niet uit over deze keuze. Wij vinden dat de armenverenigingen dat moeten doen.

De budgetten zijn beperkt. Daarom vinden we het goed dat in het ontwerp scherp wordt gedefinieerd welke verenigingen voor subsidiëring in aanmerking komen. We vinden het begrijpelijk dat het voorstel om ook aan andere verenigingen die werken rond het thema armoede fondsen toe te kennen, niet werd overgenomen in het ontwerp van decreet.

De mogelijkheid van een protocolovereenkomst met de provincies en de lokale besturen vinden we wel interessant. De federale en de Vlaamse overheid, de provincies en de lokale besturen moeten een gelijklopend armoedebeleid voeren. Het protocol kan daartoe incentives geven.

We vinden het positief dat de ervaringsdeskundigen en hun opleiding worden erkend in het decreet. Het ontwerp spreekt ook over initiatieven voor de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen. Men mag de mensen die de opleiding volgen, geen valse hoop op tewerkstellingskansen geven. Daarom moet men zich afvragen of er voldoende middelen zijn om de ervaringsdeskundigen als werknemers in te schakelen.

5.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van mevrouw Ruth Stokx

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ons voorstel om middelen uit te trekken voor andere verenigingen wil ik nader toelichten. Wij menen dat de verenigingen die lokaal actief zijn en die eventueel zelfs erkend zijn als sociaal-culturele vereniging, moeten beloofd worden indien ze rond armoede willen werken. We gaan er immers vanuit dat het beleid erop moet gericht zijn de armen zoveel mogelijk te laten participeren in het gewone leven. Bij gebrek aan middelen kunnen de lokale verenigingen die inspanning vaak niet leveren.

Het ontbreekt hen aan knowhow en aan middelen om die knowhow in te kopen of om vorming te organiseren. De lijn die werd uitgezet moet wel gevolgd worden, hoewel dit decreet een overgangsdereet zou moeten zijn.

Hoe ziet u het protocol met de provincies en de lokale besturen ? Ik pleit ervoor dat het niet zou gepaard gaan met zoveel paperassenwerk als het SIF, zeker in zijn aanvangsfase. Hebt u ervaring met andere reeds bestaande protocollen ?

Kunnen ervaringsdeskundigen in gemeentelijke diensten aan de slag ?

Mevrouw Ruth Stokx : Het SIF was een vorm van eenrichtingsverkeer van de Vlaamse overheid naar de gemeenten. Een protocol is een gezamenlijke overeenkomst, onderhandeld tussen de Vlaamse overheid enerzijds en de VVSG en de lokale besturen anderzijds. Vlaanderen zou kunnen zorgen voor de subsidiëring. De gemeenten zouden zich ertoe kunnen engageren om eenzelfde inbreng te doen als de Vlaamse overheid voor de andere verenigingen die projecten rond armoede ontwikkelen.

Slechts twee OCMW's zouden ervaringsdeskundigen voltijds kunnen te werk stellen. Het opleiden en inschakelen van ervaringsdeskundigen voor maatschappelijk werk is een andere zaak. Voor de

meeste lokale besturen rijst de vraag of ze op ervaringsdeskundigen een beroep moeten doen via consultancy of in een poolsysteem. We kunnen dit vergelijken met de ervaring die werd opgedaan met interculturele bemiddelaars.

6.1. Toelichting door een delegatie van verenigingen waar armen het woord nemen

De voorzitter : Nu komen de verenigingen waar armen het woord nemen aan bod. De heer Ludo Horemans zal hier het woord voeren namens APGA, mevrouw Lut Vael namens 't Vergiet, de heer Lieven Verlinden namens 't Lampeke, de heer Bert Luyts namens ATD Brussel, mevrouw Diane Moras namens APGA Recht Op en mevrouw Lieve Proost namens het VFA-secretariaat.

De heer Ludo Horemans : De verenigingen waar armen het woord voeren werken al jaren samen in het Vlaams Forum Armoedebestrijding. Vandaag brengen we een gezamenlijk standpunt uit in verband met het voorstel van decreet Armoedebestrijding.

De lijst van de verenigingen is in onze tekst als bijlage toegevoegd. Al lang zijn we vragende partij voor een decreet inzake armoedebestrijding. Daarmee willen we de vragen en de eisen van het Algemeen Verslag over de Armoede op een goede manier behartigen.

Deze vraag heeft een hele voorgeschiedenis. Het themadebat over armoede en sociale uitsluiting in het Vlaams Parlement op 19 februari 1998 was een belangrijke stap. We verwachten dat we nu een stap dichter staan bij de goedkeuring van een decreet.

In deze tussenkomst willen we de verschillende hoofdstukken van het ontwerp van decreet overlopen en af en toe verwijzen naar het voorstel van decreet.

De uitgangspunten in hoofdstuk 2 zijn voor ons van groot belang. Het ontwerp van decreet werkt met een definitie van armoede die al verschillende jaren in het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting gehanteerd wordt.

Daarin wordt de verantwoordelijkheid voor het bestaan van armoede duidelijk bij de samenleving gelegd en niet bij het individu. Armoedebestrijding moet zich richten op gelijke rechten, herverdeling en sociale rechtvaardigheid.

Uitwisseling van ervaringen mogelijk maken voor mensen die in armoede leven, is een eerste belangrijke stap. Dit moet uitmonden in een brede aanpak die zich op alle beleidsdomeinen van de Vlaamse regering uitstrekt. Armoedebestrijding moet een echte prioriteit worden, in alle regeringsbeslissingen en in alle maatregelen van ministers en administraties.

Om dit mogelijk te maken is het echter noodzakelijk dat bij alle niet-arme betrokkenen de kennis over armoede vergroot wordt. Het zou een mooie zaak zijn, mochten de bevoegde ministers naar aanleiding van de goedkeuring van het Armoededecreet het initiatief nemen voor een diepgaande beleidsdialoog.

Zeker volgende elementen in het ontwerp van decreet van de regering zouden in de uitvoeringsbesluiten verder moeten geconcretiseerd worden. Een eerste punt betreft artikel 3, § 1, waar gesproken wordt over "de toegang waarborgen van elke burger tot de economische, sociale en culturele rechten vastgelegd in artikel 23 en 24 van de Grondwet".

We kunnen hiermee instemmen indien onder de drie categorieën van rechten meer dan telkens de bevoegdheid van de drie gelijknamige ministeries bedoeld wordt, zodat alle bevoegdheidsdomeinen in het vizier komen.

Een tweede punt betreft artikel 3, § 2, dat zegt : "Het Vlaams armoedebeleid moet de deelname mogelijk maken en versterken van alle betrokken overheden en personen, vooral van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid". Het betrekken van mensen in armoede is essentieel en heeft als meerwaarde dat zij vanuit hun ervaring van armoede het effect van beleidsmaatregelen kunnen inschatten ; dat er voorstellen van maatregelen kunnen komen op hun initiatief ; en dat zij kunnen aangeven in welke richting bepaalde zaken kunnen verbeteren. Verenigingen moeten hiervoor de nodige middelen krijgen. Maar daarnaast moet de regering ook schikkingen treffen opdat participatie van mensen in armoede via hun verenigingen afdwingbaar is in gevallen waar de overheid – op welk niveau ook – dit onvoldoende ernstig neemt.

Een derde punt gaat over artikel 4, § 1, waar het ontwerp van decreet zegt : "Het armoedebeleid is een inclusief beleid. Op de verschillende beleidsdomeinen en niveaus moeten doelgerichte acties ondernomen worden vanuit een partnerschap tussen

alle betrokken partijen. Partnerschap met de armen is een noodzaak".

Dit is duidelijke taal. Maar dan moet dit partnerschap met mensen in armoede op een aangepaste manier vorm krijgen op de verschillende beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Hierbij is het van groot belang dat rekening gehouden wordt met de mogelijkheden en het ritme van mensen in armoede. Het moet duidelijk zijn dat men hier moet rekenen in termen van maanden in plaats van weken of dagen. Wij verwachten dat beleidsverantwoordelijken hiermee meer rekening houden dan tot nu toe het geval was.

Armoedebestrijding is een verantwoordelijkheid van de hele maatschappij. Voor een goede uitvoering van beslissingen zijn andere partners erg belangrijk zoals vakbonden en patroons, OCMW's, ziekenfondsen en andere private en publieke diensten. Wij verwachten dat het beleid ook die andere partners met ons in contact brengt en hen aanzet om zich mee – op basis van solidariteit – in te schakelen in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

De heer Bert Luyts : Armoedebestrijding mag niet beperkt worden tot dit decreet. In artikel 4 van het ontwerp wordt terecht gesteld dat armoedebeleid een inclusief, gecoördineerd en samenhangend beleid moet zijn. Bijgevolg veronderstelt dit dat ook in andere belangrijke decreten duidelijke maatregelen terug te vinden zijn met betrekking tot het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting. We denken hier vooral aan de decreten over het gemeentefonds en het stedenfonds en aan het decreet over het lokale sociale beleid. Wij verwachten dus van de verschillende politieke fracties die vandaag het decreet Armoedebestrijding bespreken, dat zij ook bij de bespreking van de andere genoemde decreten een inclusief beleid van armoedebestrijding verder vorm zullen geven en dat zij ook daarbij de verenigingen zullen betrekken.

Het is van groot belang dat in het decreet over het lokale sociale beleid een minimum percentage zou ingeschreven worden voor sociale projecten net zoals dit voor de OCMW's het geval is in het decreet over het gemeente- en stedenfonds. De overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Steden- en Gemeentefonds leert ons dat dit accent nodig is. Dit percentage moet wel voldoende hoog zijn om een degelijk sociaal beleid uit te bouwen.

Bovendien verwachten wij dat het principe van een partnerschap tussen het lokale beleid en de mensen, die in armoede leven, eveneens in het decreet

Lokaal sociaal beleid ingeschreven wordt, een goede suggestie die we in het voorstel van decreet van CD&V terugvinden. Het zou een sterk teken zijn indien in het decreet Lokaal sociaal beleid opgenomen werd dat verenigingen die erkend zijn in het kader van het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, door de lokale overheid als gesprekspartner moeten uitgenodigd worden bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het lokale beleid inzake armoedebestrijding. Daarvoor moeten door de lokale overheid de nodige middelen uitgetrokken worden.

Armoedebestrijding moet verder kijken dan de grenzen van Vlaanderen. Mensen uit verschillende delen van Europa en de hele wereld zijn op de dool. Sommigen zijn op de vlucht voor oorlog en geweld, maar velen ontvluchten de armoede en ellende in hun land. Het grootste deel van deze migratiestromen speelt zich af binnen de arme landen.

Een beperkt aantal van deze mensen komt naar onze streken afgezakt. Deze nieuwkomers, zoals ze genoemd worden, komen vaak terecht in achtergestelde buurten, omdat ze nergens anders heen kunnen. Daar verhogen ze ongewild de druk die al zo hoog is, op autochtone mensen die in armoede leven.

Een beleid van afscherming en repressie ten aanzien van deze nieuwkomers is niet op zijn plaats. We moeten de armoede bestrijden en niet de armen. We moeten eerder benadrukken wat beide groepen verbindt, namelijk de armoede, eerder dan hen tegen mekaar op te zetten. Er moeten op korte termijn voldoende maatregelen genomen worden om de allochtone nieuwkomers menswaardig te onthalen. Tegelijk moet men de reeds aanwezige bevolking in de buurt, zowel autochtonen als allochtonen die er al lang verblijven, daadwerkelijk ondersteunen om de uitdaging van het samenleven met mensen van verschillende culturen aan te gaan met een open geest.

Het actieplan Armoedebestrijding is een belangrijke instrument voor de coördinatie en organisatie van het armoedebeleid. Het feit dat dit tot stand moet komen met de participatie van de doelgroepen biedt er meer kansen toe dat maatregelen inspelen op wat mensen in armoede echt nodig hebben. Het moet dan wel gaan om een brede betrokkenheid van mensen in armoede via hun verenigingen, en niet om enkele alleenstaande personen die als alibi kunnen dienen.

De mogelijkheden tot participatie en dialoog moeten voldoende op tijd in gang gezet worden. Mensen die in armoede leven, moeten van bij het begin van het opstellen van een dergelijk plan betrokken worden – met de architecten mee – en niet om aan het einde nog enkele franjes in te vullen. Het is een schijnvertoning als zij enkele weken voor de publicatie snel om advies gevraagd worden, zoals het in de praktijk vaak voorkomt. Men moet er rekening mee houden dat er ruimte moet zijn om een heel proces door te maken.

De heer Lieven Verlinden : In hoofdstuk 4 van het voorstel van de regering komen we dan bij bepalingen voor de verenigingen waar armen het woord nemen. Indien men het ernstig neemt met de dialoog en de participatie van mensen in armoede, dan is een degelijke regeling van kapitaal belang, letterlijk en figuurlijk.

Het werk in verenigingen brengt immers een belangrijke meerwaarde aan, omdat er gewerkt wordt vanuit ervaring van mensen die in groep gedeeld wordt, omdat mensen er, door hun participatie in de verenigingen, effectief en zélf vorm kunnen geven aan de wat abstracte uitdrukking "het woord nemen" ; omdat er gewerkt wordt samen met en gericht naar andere belangrijke groepen, organisaties, diensten, verantwoordelijken, beleidsmakers ; omdat er gewerkt wordt op het ritme van de armen en volgens hun prioriteiten.

Armoedebestrijding is op zichzelf een zeer breed domein. Niet alleen de activiteiten van de verenigingen vallen hieronder. Ook werkingen en acties van diverse instellingen en organisaties kunnen hieronder gerekend worden, zowel vanuit de overheid als vanuit particuliere sectoren. Maar het moet niet de bedoeling zijn om via dit decreet alle activiteiten inzake armoedebestrijding te subsidiëren – zoals het voorstel van CD&V in artikel 9 lijkt te suggereren. Het decreet moet prioriteit geven aan alles wat te maken heeft met het proces om tot dialoog te komen.

Centraal voor de verenigingen staan de 6 criteria waarover reeds veel gedebatteerd is. We willen bij deze gelegenheid nogmaals benadrukken dat we alle 6 criteria als een ondeelbaar geheel zien, waarbij elk van hen een onmisbare rol vervult. Het verbeteren van maatschappelijke structuren opdat armoede steeds meer afneemt en ten slotte ook verdwijnt, is een belangrijk criterium opdat ook mensen in armoede volwaardige burgers kunnen zijn. Maar men moet er zich van bewust zijn dat dit niet kan zonder werk te maken van de andere criteria

die als basis en voorwaarde eerst moeten vervuld worden.

We moeten de criteria echter ook blijven zien als een werkinstrument, waarbij verenigingen elkaar wederzijds kunnen helpen om steeds meer aan deze criteria te beantwoorden. De uitvoeringsbesluiten van het decreet moeten het dus mogelijk maken dat het Vlaams netwerk van verenigingen ook startende en jonge verenigingen kan ondersteunen die de intentie ondertekenen om volgens deze criteria te werken en op korte termijn willen uitgroeien tot een volwaardige vereniging.

Een volwaardige vereniging waar armen het woord nemen, is voor ons een vereniging waar mensen in armoede centraal staan en hun vereniging kunnen uitbouwen met een eigen aparte en autonome werking, met een eigen visie, eigen acties, eigen bijeenkomsten. Of dit nu in de vorm van een VZW moet gegoten worden, daarvan zijn wij niet overtuigd. Wij begrijpen dat een juridisch statuut nodig is als financiële middelen en personeel moeten beheerd worden. Maar wij verwachten dat de uitvoeringsbesluiten voldoende soepelheid toestaan om op dit vlak administratieve en organisatorische samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Mevrouw Lut Vael : Afdeling 2 van hoofdstuk 4 van het ontwerp van de regering handelt over het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. De manier waarop dit Vlaams Netwerk wordt ingevuld, is voor de verenigingen een nieuwigheid en een zorg. In het ontwerp van decreet worden verschillende functies opgesomd van het Vlaams Netwerk van verenigingen. Wij verwachten dat de omschrijving van deze functies in de uitvoeringsbesluiten voldoende openheid en ruimte laat voor rechtstreekse contacten van gezinnen en individuele verenigingen met beleidsverantwoordelijken. Het Vlaams Netwerk mag geen exclusieve gesprekspartner worden. Er mag in dit verband geen trechtereffect teweeggebracht worden. Dit zou trouwens in tegenspraak zijn met wat we willen uitbouwen, namelijk ‘verenigingen waar armen het woord nemen’.

Wat ons echter het meest bezig houdt, is de beslissing die wij zelf moeten nemen over de verdeling van het globale beschikbare budget onder de leden-verenigingen. Het is een situatie waarin de verenigingen tegelijk rechter en partij worden. Dat zou wellicht minder een probleem lijken indien het beschikbare budget groot genoeg zou zijn. De investering die verenigingen meer moeten gaan opbrengen om deel te nemen aan de hele administratieve organisatie van het Vlaams Netwerk, brengt

onzekerheid met zich mee. In verenigingen aan de basis is men bekommerd in hoeverre het inhoudelijke ondersteuningswerk hiervoor zal moeten inboeten. Dit moet ten stelligste vermeden worden.

We weten nu reeds dat het voorziene budget voor 2003 onvoldoende zal zijn om aan al deze verwachtingen, vragen en opdrachten te kunnen voldoen. Verenigingen werken rond thema's die tot de bevoegdheden van specifieke ministers behoren. Van hen verwachten wij bijkomende projectsubsidie voor de thema's die tot hun bevoegdheid behoren. In de uitgebreide tekst van onze bijdrage geven we hiervan slechts één voorbeeld, namelijk de lokale overlegplatforms op het vlak van onderwijs, maar we denken ook aan integrale jeugdhulpverlening, gezondheid en energie.

Als de middelen voor de verenigingen zo beperkt blijven als nu het geval is, zal dit decreet niet in zijn volle verwachtingen kunnen gerealiseerd worden. In dat geval is het zelf kunnen verdelen van de middelen in het kader van het Vlaams Netwerk een vergiftigd geschenk. Een groter deel van de tijd en de financiële middelen zal naar de administratieve organisatie van het Vlaams Netwerk moeten gaan. Dit is ten koste van de inhoudelijke ondersteuning aan de verenigingen zelf. De kostprijs in tijd en financiële middelen van deze organisatorische en administratieve opdracht zou moeten berekend worden en zo snel mogelijk toegevoegd moeten worden aan de voorziene middelen voor het Vlaams Netwerk. Wij verwachten dus van de Vlaamse regering in zijn geheel en van de coördinerende minister in het bijzonder, dat hiervoor op korte termijn een oplossing kan uitgewerkt worden, bijvoorbeeld reeds ter gelegenheid van de begrotingsaanpassing binnen enkele maanden.

In het voorstel van de regering wordt in afdeling 3 van hoofdstuk 4 aandacht besteed aan ervaringsdeskundigen in de armoede. Het is een goede zaak dat mensen die in armoede leven, de kans krijgen om hun ervaringskennis van armoede via een systematische opleiding om te zetten in een deskundigheid die ter beschikking van anderen kan gesteld worden. Hun rol als bemiddelaar of vertaler in de dienstverlening en de hulpverlening mag de hulpverleners daar echter niet ontslaan van de opdracht en zelfs de plicht om zelf naar mensen in armoede te luisteren, en om zo zelf de kloof te helpen dichten. Bij het vervullen van hun rol is het volgens ons ook erg belangrijk dat de ervaringsdeskundigen voeling houden met de bredere groep van mensen in armoede.

De systematische opleiding van ervaringsdeskundigen heeft de laatste jaren meer vorm gekregen. Maar het idee van ervaringsdeskundigheid is ondertussen ook buiten de opleiding geëvolueerd. In bepaalde verenigingen werden sleutelfiguren die in armoede leven, systematisch ondersteund en bijgestaan, waardoor ook zij een ervaringsdeskundigheid hebben opgebouwd en als ervaringsdeskundige in een vereniging tewerkgesteld zijn. Ook aan deze ervaringsdeskundigheid die elders en op andere manieren verworven is, moet aandacht en ondersteuning geboden worden.

Wanneer het echter gaat om breed overleg en ruime dialoog rond collectieve problemen van armoede mag de overheid zich niet laten verleiden om gemakkelijksheidshalve en snel een ervaringsdeskundige te raadplegen om zo te voldoen aan de vereiste om de bevolkingsgroep die in armoede leeft, te betrekken bij het beleid. Op die manier maakt men misbruik van het systeem van ervaringsdeskundigen en brengt men de ervaringsdeskundige zelf in een delicate en soms zelfs gevaarlijke positie.

De heer Ludo Horemans : Als verenigingen waar armen het woord nemen, verzameld in het Vlaams Forum Armoedebestrijding, hopen wij dat er nu daadwerkelijk een decreet komt dat het beleid van armoedebestrijding in het algemeen en de verenigingen in het bijzonder beter ondersteunt. Wij hebben begrepen dat er in de regering een akkoord is en dat men bereid is dit uit te voeren in de best mogelijke omstandigheden.

Wij verwachten dan ook dat de bemerkingen die we in dit gezamenlijk standpunt hebben weergegeven, opgenomen worden in de uitvoeringsbesluiten en in de memorie van toelichting. In het geval dat de Vlaamse regering zich hiertoe kan verbinden, menen wij zelf als verenigingen, verzameld in het Vlaams Forum Armoedebestrijding, geen uitdrukkelijke amendementen te moeten vragen of voorstellen ten aanzien van het huidige ontwerp van decreet van de regering. Wij hopen dat de debatten hierover onze bekommernissen nog beter kunnen opnemen en dat zij tot verdere verbintenissen kunnen leiden van alle betrokken partijen.

We zetten onze aandachtspunten tot slot nog even op een rijtje. Ten eerste is het belangrijk om de participatie van mensen in armoede als prioriteit te stellen om tot beleidsdialoog te komen en voldoende (dus meer) middelen ter beschikking te stellen van de verenigingen. Een ander punt is om het beleid van armoedebestrijding op te nemen in alle beleidsdomeinen en mensen in armoede te betrek-

ken van bij het begin (en niet als het denkwerk al bijna klaar is). Ook alle niet-arme partners moeten bij het armoedebeleid worden betrokken en ook andere decreten dienen ingeschakeld te worden voor armoedebestrijding. Verder dient in het decreet Lokaal Sociaal Beleid een percentage voor armoedebestrijding te worden ingeschreven en moet de lokale overheid de verenigingen van het Vlaams Netwerk als gesprekspartner erkennen in het lokale armoedebeleid.

Met betrekking tot de verenigingen is het belangrijk om de zes criteria als één geheel te erkennen op het Vlaamse niveau (ook het 'basiswerk'). Men moet ook de ondersteuning van startende verenigingen mogelijk maken en de VZW-verplichting in een ruimer perspectief bekijken. In verband met het Vlaams Netwerk moeten rechtstreekse contacten van gezinnen en verenigingen met beleidsverantwoordelijken mogelijk blijven en moeten de kosten van meer administratieve en organisatorische investering van de verenigingen worden toegevoegd aan de subsidies. Verder dient men de inschakeling van ervaringsdeskundigen mogelijk te maken door middel van een systematische opleiding en door andere mogelijkheden die in de praktijk gegroeid zijn. Ten slotte kent armoede geen grenzen. Allochtonen op de vlucht voor oorlog of armoede, moeten goed worden onthaald en in de sociaal kwetsbare wijken moet men extra ondersteuning bieden voor het samenleven van autochtone en allochtone mensen die in armoede leven.

Het decreet en de uitvoeringsbesluiten moeten in functie staan van een grotere participatie en van de mogelijkheden tot dialoog met mensen in armoede en hun verenigingen.

6.2. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de delegatie van verenigingen waar armen het woord nemen

Mevrouw Sonja Becq : Een aantal zaken die u vermeldt, zijn belangrijk om als basisprincipes te formuleren in het decreet, bijvoorbeeld de verschillende aspecten die essentieel deel uitmaken van een vereniging. Dergelijke basisprincipes moeten decretaal worden ingeschreven.

U pleit ervoor om rekening te houden met de mogelijkheden en het ritme van mensen in armoede. Ziet u dat als randvoorwaarden bij de toekenning van projecten ? Welke garanties ziet u daarin ?

Armoedebestrijding is een verantwoordelijkheid van de hele samenleving. Hoe kan de samenwer-

king tussen de verschillende verenigingen op een goede manier worden georganiseerd ?

Voor het lokale beleid pleit u voor een minimumpercentage sociale projecten. Kan u daarvoor een cijfer geven ? Hoe groot is dat percentage ?

Ten slotte benadrukt u de moeilijk werkbare structuur van een VZW. Wat is het alternatief ? Wat is er wel mogelijk ?

De heer Ludo Horemans : Wij hebben een samenvattende tekst en een uitgebreide tekst laten rondelen. De uitgebreide tekst is het resultaat van de besprekingen in de verschillende verenigingen en besteedt ook aandacht aan de projecten. Het is positief dat er ruimte is voor het opzetten van experimenten. Wij zijn van mening dat dit in samenspraak met de verenigingen moet gebeuren. Daarom moeten zij nog niet rechtstreeks worden betrokken bij de uitvoering van de projecten, maar zij kunnen bijvoorbeeld wel meewerken aan de inhoud van het meerjarenplan van het Vlaams Netwerk. Ik voeg hier een kleine bedenking aan toe : de ervaring leert dat kortlopende projecten vaak niet goed inspelen op de realiteit van armoede.

Ik behandel de vraag over de verantwoordelijkheid van de maatschappij en de vraag naar het percentage van sociale projecten samen. Het is belangrijk om in decreten te bepalen welk percentage van de middelen uitdrukkelijk naar armoedebestrijding moet gaan. Door de overstap van het SIF naar het Stedenfonds werden een aantal projecten zonder enige evaluatie uit besparingsredenen opgezegd. Het opleggen van een bepaald percentage kan dit vermijden.

Of dit percentage naar analogie met de ontwikkelingssamenwerking 0,7 procent moet bedragen, is niet evident. Wat in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap heeft immers invloed op de armoedebestrijding ? Het is evident dat het werk van OCMW's daarin wordt verrekend, maar geldt dat ook voor de onderhoudswerken aan hun cultureel patrimonium ? Het zal moeilijk zijn om te berekenen of die 0,7 percent daadwerkelijk wordt gehaald.

Het is belangrijk dat in een budget voor sociaal-lokaal beleid voor bepaalde projecten heel wat middelen worden gereserveerd. Zo wil het Vlaams Netwerk dat voldoende middelen naar startende verenigingen gaan. We willen vermijden dat alle gelden gaan naar degenen die het best aan de zes criteria beantwoorden.

Het budget is beperkt. Het voorstel van decreet van CD&V bevat een lijst van verenigingen die zinvolle bijdragen kunnen leveren aan de armoedebestrijding, maar misschien moeten zij niet allemaal onder dit ontwerp van decreet vallen. Ook andere verenigingen leveren immers belangrijke bijdrages.

Wat de moeilijke werkbaarheid van een VZW betreft, willen we vermijden dat groepen denken dat ze als VZW meer kans maken op subsidies. Wij streven naar het vormen van een grotere formatie.

De verleiding is dan misschien groot om te denken dat het Vlaams Netwerk kan optreden voor alle verenigingen, maar dan wordt de afstand tussen de concrete lokale situatie en het netwerk te groot.

De begeleidingsorganisaties kunnen hierin een belangrijke rol spelen door verenigingen bij te staan en te ondersteunen en voor een samenwerking te zorgen. Vijftig VZW's zou te veel van het goede zijn, maar alleen het Vlaams Netwerk is te weinig.

Mevrouw Sonja Becq : Begrijp ik goed dat er nood bestaat aan duidelijke criteria waarvan het juridische statuut geen deel uitmaakt ? Hoe ga je duidelijk maken wie tot een bepaalde groep behoort ?

Mevrouw Diane Moras, APGA – Recht Op : Er kan één organiserend bestuur zijn voor verschillende groepen.

De heer Ludo Horemans : Een begeleidingsorganisatie of een groep van verenigingen kunnen voorstellen om zich samen organisch te structureren om beter aan de zes criteria te beantwoorden of de communicatie met de overheid vlotter te laten verlopen. Als de programma's van verenigingen dicht bij mekaar aanleunen zonder naar mekaar te verwijzen, kan een voorafgaand overleg over samenwerking zich opdringen. Het initiatief moet echter uitgaan van de verenigingen zelf.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik deel veel van de gemaakte opmerkingen en bekommernissen, maar wijs er voor alle duidelijkheid op dat de uitvoeringsbesluiten niet in het parlement worden besproken, geamendeerd of aangepast. Bij de bespreking van het ontwerp van het decreet kunnen we de minister alleen maar vragen rekening te houden met de opmerkingen. De memorie van toelichting is intussen ook al geschreven en kan niet meer worden aangepast. Het verslag van de hoorzitting zal wel worden toegevoegd aan de parlementaire stukken.

De heer Ludo Horemans : Het Vlaams Parlement heeft ongetwijfeld een grotere impact op de Vlaamse regering dan wij. Een aanbeveling van het Vlaams Parlement zal zeker niet schaden.

De voorzitter : De verenigingen willen vooral inhoudelijk werken en willen zich niet vast rijden in juridische en administratieve beslommingen die met een rechtspersoon gepaard gaan. Vijftig VZW's zouden te veel van het goede zijn, het Vlaams Netwerk als enige VZW zou te weinig zijn. Ik wil de heer Horemans erop wijzen dat voor een administratieve erkenning het aannemen van een rechtspersoonlijkheid misschien onvermijdelijk zal zijn.

Mevrouw Lieve Proost : Wij zijn ook bezorgd omdat we nog niet weten hoeveel middelen er ter beschikking zullen staan. Mocht er genoeg geld zijn om 50 verenigingen een volwaardig statuut en voldoende personeel te schenken, dan zouden wij geen probleem hebben met de VZW-structuur. De beperkte middelen mogen echter niet in de eerste plaats voor administratieve ondersteuning dienen. We vragen alleen dat niet te strikt te bekijken. Niet elke vereniging moet onmiddellijk een VZW worden.

De voorzitter : Ik vrees dat dit punt voor moeilijkheden zal blijven zorgen.

De heer Ludo Horemans : Uiteraard moet verantwoord worden wat er met de subsidies is gebeurd. Als het netwerk de subsidies verdeelt, moet hij dat uiteraard doen op basis van duidelijke overeenkomsten. Wij willen er alleen op wijzen dat er nog criteria zijn om de verschillen tussen de verenigingen te benadrukken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : In het eerste armoedeverslag wezen de armen er zelf op dat hun gezin en kinderen ook steun verdienden. Het valt op dat dit aspect vandaag niet echt aan bod is gekomen. Bieden de structuren die het decreet opzet wel voldoende garanties voor daadwerkelijke inzet ten voordele van de concrete personen : armen, hun gezin en hun kinderen ?

Als de verenigingen en het netwerk gesteund worden, moeten er ook voldoende ruimte en middelen worden vrijgemaakt voor de participatie van jongeren en kinderen. Voor mij blijft dat een belangrijke bekommernis.

De heer Lieven Verlinden : Dat zit vrijwel letterlijk verrat in de zes criteria.

De heer Bert Luyts : We moeten het begrip participatie zo breed mogelijk definiëren. Deelnemen aan armoedebestrijding is maar een deel van de opdracht. We moeten arme gezinnen de kans geven deel te nemen aan de hele samenleving.

Het gevaar bestaat dat wij gereduceerd worden tot een organisatie die armen voorbereidt om deel te nemen aan armoedebestrijding.

Wij streven er ook naar dat die mensen zich in alle verenigingen thuis voelen : het gewone verenigingsleven en het middenveld. We willen beoordeeld worden op basis van alle zes de criteria en niet alleen op onze beleidsvoorstellen.

De voorzitter : Ik dank iedereen voor zijn vruchtbare bijdrage. We bespreken het voorstel en het ontwerp in commissie op 30 januari 2003. Het is onze ambitie om dan ook over beide documenten te stemmen. De plenaire behandeling volgt enkele weken later.

De verslaggever,

De voorzitter,

Trees

Patricia

MERCKX-VAN GOEY

CEYSENS